

Dr. Gizem Nur ÖZKAYA

**VERGİ İDARESİNİN
GERÇEK MAHİYETİ VE EMSALİ
ESAS ALAN UYGULAMALARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GERÇEK MAHİYETİN ESAS ALINMASINA DAYALI VERGİLENDİRME YAKLAŞIMI

I. Vergilendirmede Gerçek Mahiyetin Esas Alınmasının Kuramsal ve Normatif Temelleri	21
A. Hayatın Olağan Akışı Karinesi	25
1. İktisadi İcaplar.....	30
2. Ticari İcaplar	34
3. Teknik İcaplar.....	38
B. Hakkın Kötüye Kullanımı	41
1. Vergi Planlamasının Sınırları.....	48
2. Münhasır Vergisel Amaç	52
3. İşlem Amacının Analizi	55
II. Gerçek Mahiyetin Tespiti Sürecinde İspat Hukukunun Rolü ve Sınırları	57
A. Hayatın Olağan Akışı Karinesi	64
1. VUK.m.3'ün Normatif Analizi	68
a. İspat Yüküne İlişkin Sorunlar.....	70
i. İspat Yüğü ve İspat Ölçüsü.....	74
ii. İspat Yüğü ve İddia Yüğü.....	81
iii. İspat Yüğü ve İspat Araçları	84

b. Sistematığe İlişkin Sorunlar.....	88
2. VUK.m.3'ün Uygulama Analizi	95
a. Vergi İncelemelerinin Yetersizliği.....	95
b. Olumsuz Tespitlerde İspat.....	103
c. Mükellef Lehine Uygulanabilirlik	107
B. Hakkın Kötüye Kullanımı	111
1. Kanuni Dayanak Bakımından.....	115
a. Hakkın Kötüye Kullanımı Komitesi.....	116
b. İki Aşamalı İspat Sistemi.....	122
2. Takdir Yetkisine Etkisi Bakımından.....	125
a. İşletme Özgürlüğü.....	126
i. İşletme Özgürlüğünün Anlamı	128
ii. İşletme Özgürlüğünün Sınırları.....	132
b. Genel ve Özel Kuralların Etkileşimi	138
i. Genel ve Özel Kuralların Özellikleri	139
ii. Genel ve Özel Kurallara İlişkin Yaklaşım Farklılığı....	144

İKİNCİ BÖLÜM

EMSALİN ESAS ALINMASINA DAYALI

VERGİLENDİRME YAKLAŞIMI

I. Vergilendirmede Emsalin Esas Alınmasının Kanuni Dayanakları ve Uygulama Alanları	155
A. Emsal Kira Bedeli Esası	157
1. Emsal Kira Bedelinin Tespiti.....	159
2. Emsal Kira Bedeli Esasının Uygulanmayacağı Durumlar	162
B. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı	165
1. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımının Unsurları	170
a. İlişkili Kişi	173
i. Kurumun Ortakları.....	175

ii. Kurumların veya Ortaklarının İlgili Bulunduğu Gerçek Kişi veya Kurum	177
iii. Kurumların veya Ortakların İdaresi, Denetimi veya Sermayesi Bakımından Bağlı Bulunduğu ya da Nüfuzu Altında Bulundurduğu Gerçek Kişi veya Kurumlar	179
iv. Hısım İlişkisi	183
v. Cumhurbaşkanınca İlan Edilen Ülkelerde/ Bölgelerde Bulunan Kişiler	183
b. Emsallere Uygunluk İlkesi	185
i. İç ve Dış Emsal	192
ii. Karşılaştırılabilir Emsal	195
(a) Sözleşme Şartları	201
(b) İşlevsel Analiz	202
(c) Mal ve hizmetlerin özellikleri	204
(d) Ekonomik Koşullar	205
(e) İş Stratejileri	205
iii. Emsale Uygun Fiyatın Tespitinde Yöntemler	206
iv. Açık ve Gizli Emsal	210
c. Alım Satımda Bulunmak	212
2. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımının Sonuçları	216
a. Kâr Payı Dağıtımı	217
b. Düzeltme	218
C. Emsal Bedeli ve Emsal Ücreti	220
II. Emsalin Tespiti Sürecinde İspat Hukukunun Rolü ve Sınırları	222
A. Emsal Kira Bedeli Esası	225
B. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı	229
1. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımının Unsurları Bakımından	230
a. İlişkili Kişi	231
b. Emsallere Uygunluk İlkesi	236

i. Emsallere Uygunluk İlkesinin Karine Niteliği.....	237
ii. Karşılaştırılabilir Emsaller	239
(a) Mal ve Hizmetlerin Özellikleri	240
(b) İş Stratejileri.....	243
(c) Gizli Emsal Kullanımı.....	244
aa. Yargılama Kuralları Bakımından.....	245
bb. Mükellef Hakları Bakımından.....	247
c. Alım Satımda Bulunma Unsuru	250
2. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımının Niteliği Bakımından.....	250
C. Emsal Bedeli ve Emsal Ücreti	253
SONUÇ	257
KAYNAKÇA.....	267